

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 11 » 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# ХОРОВИЙ КЛАС / ВОКАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітніх програм 025.00.03 «Інструментальне виконавство» (фортепіано),

025.00.04 «Інструментальне виконавство» (оркестрові, струнні, народні,

духові та ударні інструменти)

спеціалізації «Середня освіта (Музичне мистецтво)»




Київ – 2019

**Розробник:** Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

**Викладач:** Заверуха Олена Леонідівна, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу

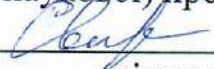
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 29. 08. 2019 року № 7

Завідувач кафедри  (Ю.В. Мережко)  
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми  
(керівником проектної групи) 025 «Музичне мистецтво»

\_\_\_\_.\_\_\_\_.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми  
(керівник проектної групи)  (Н.С. Свириденко)  
(підпис)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми  
(керівник проектної групи)  (В. М. Сподаренко)  
(підпис)

Робочу програму перевірено

\_\_\_\_.\_\_\_\_.2019 р.

Заступник директора  (А.О. Таранник)

Пролонговано:

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_»\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_»\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_»\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_), «\_\_»\_\_ 20\_\_ р., протокол № \_\_  
(підпис) (ПІБ)

## I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	Денна		Заочна	
«Хоровий клас / Вокальний ансамбль»				
Вид дисципліни	<i>Вибіркова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>			
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>16/480</i>			
Курс	<i>III</i>		–	
Семестр	<i>V</i>	<i>VI</i>	–	–
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	<i>1</i>	–	–
Обсяг кредитів	<i>5</i>		–	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>90</i>	–	–
Аудиторні	<i>28</i>	<i>42</i>	–	–
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>6</i>	–	–
Семестровий контроль	-	-	–	–
Самостійна робота	<i>28</i>	<i>42</i>	–	–
Форма семестрового контролю	-	-	–	–

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни.**

*Мета курсу* – вдосконалення вокально-технічних навиків співу та формування диригентсько-хорової підготовки як основи фахового становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва.

### *Завдання курсу:*

- виховання у студентів професійних умінь та навичок співу в хорі на основі володіння дидактичними принципами і знаннями психофізіологічного процесу під час співу;
- засвоєння музично-хорового матеріалу на основі розвитку та вдосконалення музичних здібностей (ладового відчуття, музичного слуху в усіх його проявах, музичної пам'яті);
- виховання художнього смаку за допомогою естетично цінного музичного репертуару курсу;
- навчання методики і практики роботи з хором;
- аналізувати хоровий твір.

### **3. Результати навчання за дисципліною:**

- володіти вокально-технічними та виконавсько-творчими навичками при співі;
- володіти засобами виконавської виразності (звуквисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування);
- володіти слуховими навичками у системі мелодичного та гармонічного строю;
- володіти навичками ансамблевого співу;
- проводити розспівування хоруга підбирати вправи задля виправлення різних недоліків хорового звучання;
- знати етапи роботи з хором та особливостей репетиційного процесу;
- знати специфіку роботи з хоровим колективом і методи роботи з хором;
- бути готовим до практичної діяльності з хором (вокальної роботи в хорі та елементами хорового звучання), участі у мистецьких заходах;
- бути готовим до публічної виконавської діяльності;
- знати музичний матеріал, визначений навчальною програмою курсу.

## 4. Структура програми навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<b>Змістовий модуль 1. Закріплення вокально-хорових навиків співу</b>							
Тема 1. Закріплення навичок вокально-хорової роботи (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція, артикуляція).	13	-	-	6	-	-	7
Тема 2. Робота над засобами виконавської виразності (звуквисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування)	15	-	-	8	-	-	7
Тема 3. Закріплення слухових навиків у системі мелодичного та гармонічного строю	15	-	-	8	-	-	7
Тема 4. Робота над вокальним ансамблем	13	-	-	6	-	-	7
Модульний контроль.	4	-	-	-	-	-	-
<b>Разом</b>	<b>60</b>	-	-	<b>28</b>	-	-	<b>28</b>
<b>Змістовий модуль 2. Формування вмінь та навичок хормейстерської діяльності</b>							
Тема 1. Розспівування хору	20	-	-	10	-	-	10
Тема 2. Робота над хоровим твором	20	-	-	10	-	-	10
Тема 3. Практична робота з хором	24	-	-	12	-	-	12
Тема 4. Методи роботи з хором	20	-	-	10	-	-	10
Модульний контроль	6	-	-	-	-	-	-
<b>Разом</b>	<b>90</b>	-	-	<b>42</b>	-	-	<b>42</b>
<b>Усього</b>	<b>150</b>	-	-	<b>70</b>	-	-	<b>70</b>

## **5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1**

#### **ЗАКРІПЛЕННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ НАВИКІВ СПІВУ**

***Тематичний модуль 1.1 Закріплення навичок вокально-хорової роботи (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція, артикуляція).***

Вокально-хорові навички. Співоче дихання, опора дихання, особливості ланцюгового дихання. Звукоутворення: атака звуку. Прийоми звуковедення. Співоча дикція. Особливості артикуляція співу, правильна артикуляція голосних, вимова приголосних.

***Тематичний модуль 1.2 Робота над засобами виконавської виразності.***

Засоби виконавської виразності: звуковисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування

***Тематичний модуль 1.3. Закріплення слухових навиків у системі мелодичного та гармонічного строю.***

Поняття хорового строю. Мелодичний та гармонічний стрій.

***Тематичний модуль 1.4. Робота над хоровим ансамблем.***

Хоровий ансамбль. Типи ансамблю. Види ансамблю. Специфіка роботи над хоровим ансамблем.

Література основна: 1,1; 1,2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,2; 2,4; 2,5; 2,6; 2,9; 2,10.

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**

#### **ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК ХОРМЕЙСТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

***Тематичний модуль 2.1 Розспівування хору.***

Поняття про розспівування. Принципи підбору вокальних вправ. Вокально-хорові вправияк необхідна умова виправлення різних недоліків хорового звучання.

***Тематичний модуль 2.2 Робота над твором***

Гра партитури. Аналіз хорового твору. План роботи з хором

***Тематичний модуль 2.3 Практична робота з хором***

Етапи роботи з хором: початковий, технічне освоєння хорової партитури, заключний. Робота з камертоном.

## Тематичний модуль 2.4 Методи роботи з хором.

Робота з хоровими партіями та всім хором.

Література основна: 1,1; 1,2; 1,3; 1,4; 1,5.

Література додаткова: 2,2; 2,3; 2,4; 2,5; 2,6; 2,7; 2,8; 2,9; 2,10.

### 6. Контроль навчальних досягнень

#### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	14	14	21	21
Робота на семінарському занятті	-				
Робота на практичному занятті	10	14	140	21	210
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань до самостійної роботи	5	28	140	42	210
Виконання модульної роботи	25	2	50	3	75
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-
	<b>Разом</b>	-	<b>344</b>	-	<b>516</b>
	<b>Максимальна кількість балів</b>		<b>344</b>	-	<b>516</b>



## 6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Закріплення вокально-хорових навиків співу (III курс, V семестр)			
1.	Вдосконалювати навички ланцюгового дихання, звукоутворення, звуковедення, дикції, артикуляції під час виконання хорових творів	7	5*7 =35
2.	Слідкувати за засобами виконавської виразності під час співу (звуковисотним інтонуванням, темпоритмом, динамікою, тембром, артикуляцією, фразуванням)	7	5*7 =35
3.	Слідкувати за мелодичним та гармонічним строем під час виконання хорових творів	7	5*7 =35
4.	Знати типи, види ансамблю та специфіку роботи над вокальним ансамблем.	7	5*7 =35
Разом за змістовим модулем 1		28	140
Змістовий модуль 2.Формування вмінь та навичок хормейстерської діяльності (III курс, VI семестр)			
3.	Підібрати вокально-хорові вправи на штрихи legato, nonlegato, staccato та інтонаційно-слухових вправ.	10	5*10 = 50
4.	Проаналізувати хоровий твір. Скласти план роботи над хоровим твором.	10	5*10 = 50
5.	Знати початковий і заключний етапи роботи з хором. Технічно освоїти хорову партитуру. Навчитись працювати з камертоном.	12	5*12 = 60
6.	Засвоїти принципи роботи з хоровими партіями та усім хором.	10	5*10 = 50
Разом за змістовим модулем 2		42	210
Усього		70	350

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної (практичної) роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності та якості виконання;
- ініціативності, активності, та творчого підходу в здобутті знань, практичних умінь та навичків;
- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу;
- вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

### 6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульний контроль проводиться у формі практичного завдання, опанованого студентами впродовж семестру.

<b>№</b>	<b>Критерії оцінювання</b>	<b>Бали</b>
<b>Змістовий модуль 1. Закріплення вокально-хорових навиків співу</b>		
<b>1</b>	Демонстрування вокально-хорових навичків (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція, артикуляція) у процесі співу хорових партій. Виконання творів у відповідності динамічних та агогічних відтінків, фразування, різноманітних штрихів, темпоритму, артикуляції	25
<b>2.</b>	Засвідчення чистоти інтонування хорових партій в мелодичному та гармонічному викладі під час виконання хорового твору. Володіння навичками ансамблевого виконання під час співу хорових творів.	25
<b>Максимальна кількість балів</b>		<b>50</b>
<b>Змістовий модуль 2. Формування вмінь та навичок хормейстерської діяльності</b>		
<b>3.</b>	Підбір вокально-хорових вправ для виправлення різних недоліків хорового звучання та провести розспівування хору.	25
<b>4.</b>	Демонстрування набутих вмінь та навичок хормейстерської діяльності у практичній роботі з хором	25
<b>5.</b>	Засвідчення роботи з камертоном. Демонстрування роботи з хоровими партіями та усім хором.	25
<b>Максимальна кількість балів</b>		<b>75</b>

### 6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Не передбачено навчальним планом.

## 6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено у зв'язку зі специфікою даної навчальної дисципліни.

Рекомендований репертуар для практичного та самостійного опрацювання

### *Хори a cappella*

1. Авдієвський А. «Колискова», «Ой там за лісочком».
2. Березовський М. «Радуйтеся, праведнії» (з Причастних віршів).
3. Брукнер А. «AveMaria».
4. Вацловас А. «AnojPusejDunojelio», «CantateDomino».
5. Верді Дж. «AveMarie»,
6. Гайворонський М., обр. М. Колесси «Ой, у саду»
7. Гайдено І. «Дивна ніч».
8. Герасімчук В. «Вечірня година».
9. Гречанінов О. «После грозы».
10. Дилецький М. «Херувимська пісня».
11. Дичко Л. «Сонячний струм», «Урочиста Літургія» (окремі номери).
12. Кошиць О. «На вулиці скрипка грає».
13. Кравцов Т. «Хорові акварелі» (окремі номери).
14. Лассо О. «Матона», «Солдатская серенада», «Тик – так», «Эхо».
15. Леонтович М. «Літургія Іоанна Златоустого» (окремі номери), «Щедрик».
16. Лисак Г., сл. Т. Шевченка «А мій батько орандар».
17. Лундвік Х. «Verlaine-stanning», «Detforsta varregnet», «Som ett blommande mandeltrad».
18. Парцхаладзе «Джварі», «Озеро».
19. Пашкевич А., сл. М. Негоди, в обробці О. Токар «Степом».
20. Рахмнінов С. «Чоботи», «Всенощное Бдение» (окремі номери).
21. Свірідов Г. «Ладога», «Пушкінський вінок».
22. Станкович Є. хоровий концерт «Цвіт папороті» (окремі номери).
23. Танєєв С. «Вечер», «Восход солнца», «Посмотри, какая мгла».
24. Українська народна пісня «Чом ти не прийшов» в обр. О. Козов'якіна.
25. Українська народна пісня «Ой на горі два дубочки» в обр. О. Чмут.
26. Укр.нар.пісня «Щедрик» в обробці Р. Толмачова.
27. Чесноков П. «Тебе необоримую стену», «Заступнице усердная», «К Богородице прилежно», «Тебе необоримую», «Хвалите имя Господне».
28. Шамо І. «Зимова акварель», «Якби мені достати струн живих».
29. Шведов К. «Тебе поем».
30. Яковчук О. «Бурхлива річка», «Щедрівка».

## Хори з супроводом

1. Берлін І. «Puttin' on the Ritz».
2. Бетховен Л. «Missa Solemnis».
3. Бородін О. «Половецька пляска з хором» із оп. «Князь Ігор», «Для берегов отчизны дальней».
4. Бортнянський Д. опери «Алкід», «Сокіл» (вибрані хори).
5. Бріттен Б. «Гімн Діві».
6. Вахнянин А., сл. Т. Шевченка «Садок вишневий коло хати».
7. Верді Дж. хор євреїв з опери «Набуко».
8. Вівальді А. «Magnifikat» (окремі номери).
9. Гайдн Й. цикл «Пори року» (окремі номери), «Нельсон меса» (окремі номери), Меса В-dur (окремі номери), Меса D-dur (окремі номери).
10. Германов О. «Ночь».
11. Гречанінов О. «Missa Festiva» (окремі номери).
12. Гуно Ш. кантата «Галлія» (окремі номери).
13. Керубіні Л. «Реквієм» до-мінор (окремі номери).
14. Ліст Ф. «Missa Solemnis», «Graner Messe».
15. Раттер Дж. «Господь Благословляє», «Gloria», «Реквієм» (окремі номери), «I will sing with the spirit».
16. Россіні «Маленькая месса», «Stabat Mater», «Реквієм» (окремі номери).
17. Свірідов Г. «Курские песни» (окремі номери).
18. Січинський Д. «Дніпро реве», «Лічу в неволі».
19. Форе Г. «Реквієм» (окремі номери), «Cantique de Jean Racine».
20. Шуберт Ф. Месси Es-dur, G-dur (окремі номери).

### 6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

## 7. Навчально-методична карта дисципліни «Хоровий клас / Вокальний ансамбль»

**Разом: 120 год., практичні – 112 г., МКР – 8 год.**

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
<b>Назва модуля</b>	<b>Закріплення вокально-хорових навиків співу</b>				<b>Формування вмінь та навичок хормейстерської діяльності</b>			
<b>Кількість балів за практичні заняття</b>	154				231			
<b>Практичні заняття</b>	Закріплення навичок вокально-хорової роботи (дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція)	Робота над засобами виконавської виразності (звуківисотне інтонування, темпоритм, динаміка, тембр, артикуляція, фразування)	Закріплення слухових навиків у системі мелодичного та гармонічного строю	Робота над вокальним ансамблем	Розспівування хору	Робота над хоровим твором	Практична робота з хором	Методи роботи з хором
<b>Кількість балів (11 б)</b>	(10+1)*3 =33 бали	(10+1)*4=44 бали	(10+1)*4= 44 бали	(10+1)*3=33 бали	(10+1)*5=55 балів	(10+1)*5 =55 балів	(10+1)*6= 66 балів	(10+1)*5=55 балів
<b>Самостійна робота (5 б)</b>	35	35	35	35	50	50	60	50
<b>Види поточного контролю</b>	МКР		МКР		МКР	МКР	МКР	
<b>Кількість балів (25)</b>	25 балів		25 балів		25 балів	25 балів	25 балів	
<b>Разом</b>	344				516			
<b>Підсумковий контроль</b>	<b>Коефіцієнт – 3,4</b>				<b>Коефіцієнт – 5,16</b>			

## 8. Рекомендовані джерела

### *Основні (базові):*

1. Байда Л.А. Вокально-хорова робота у системі підготовки майбутнього вчителя музики. Київ: УДПУ. 1997. – 69 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
2. Білявський Е.Г. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі.– К.: Музична Україна, 1984. – 40 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1збірник).
3. Дмитриевский Г. Хороведение и управление хором / Г. Дмитриевский. – М. : Музгиз, 1957. – Изд. 2. – 106 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/1630463/>.
4. Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. – 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
5. Коломоєць О.М. Хорознавство: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2001. – 168 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (17 збірників).

### *Додаткові:*

1. Асафьев Б.В. О хоровом искусстве: Сб. статей / Сост. и комментарии А.Павлова-Арбенина. – Л.: Музыка, 1980.- 216 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (2 збірника).
2. Богданова Т.С. Основы хорознавства: навчальний посібник / Т.С.Богданова. – Мінськ: БГПУ, 2009. – 132 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : [https://www.twirpx.com/file/723720/-](https://www.twirpx.com/file/723720/)
3. Вправи та вокалізи. Навчально-методичний посібник. Київ, 2009. – 60 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник).
4. Живов В.Л. Хоровое исполнительство. Теория. Методика. Практика / В.Л. Живов. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003 г. – 272 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/311075/>
5. Кузнецов Ю. Практическое хороведение / Ю. Кузнецов. – М. : «Спутник+», 2009. – 362 с.[Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/864204/>.
6. Кушка Я.С. Методика музичного виховання дітей. Видання друге, доопрацьоване. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації у 2-х частинах. Частина I. –

Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 216 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (5 збірників).

7. Левандо П.П. Хоровая фактура: Монографія. – Л.: Музыка, 1984.- 124 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (3 збірника).

8. Мусин И.А. Язык дирижерского жеста / И.А.Мусин. – М.: Музыка, 2006. – 232 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/556733/>.

9. Пигров К. Руководство хором / К. Пигров. – М. : Музыка, 1964. – 220 с. [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.choirbgam.by/wp-content/uploads/2011/03/>.

10. Шамина Л. Работа с самодеятельным хоровым коллективом / Л. Шамина. – М. : Музыка, 1983. – 176 с.[Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/237084/>.